

Silja Summanen

**BREAKFAST IN BED:
VALOKUVATUN RUOAN INTIIMIYS**
Kokemuksellinen kuvasarja

Opinnäytetyö
Graafinen muotoilu

2018

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Silja Summanen	Muotoilija (AMK)	Maaliskuu 2018
Opinnäytetyön nimi		49 sivua 9 liitesivua
Breakfast in Bed: ruoan valokuvan intiimiys Kokemuksellinen kuvasarja		
Toimeksiantaja		
Ei toimeksiantajaa		
Ohjaaja		
Teuvo Liikkanen, tuntiopettaja		
Tiivistelmä		
<p>Taiteellisen opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa kokemuksellinen kuvasarja, jossa intiimiyttä käsitellään ruoan valokuvan kautta. Tämän lisäksi tutkittiin, mitä uusia keinoja metodi avasi aiheen kokemukselle. Kuvasarjan tavoitteena puolestaan oli sallia intiimiyden tarve, nykyajan omaehtoisia ja pinnallisia arvoja vastaan. Ruoka valikoitui välineeksi sen monimerkityksellisyyden vuoksi. Taustalla oli myös sen fyysinen samankaltaisuus intiimiyden kokemuksen kanssa.</p> <p>Kuvasarjalle luotiin vertailupohja analysoimalla intiimiyden ja ruoan aikaisempien valokuvien kokemuksellisuutta ja taiteilijoiden kertomaa tietoa työstään. Ruoan ikonin tunnettuja merkityksiä avattiin länsimaisen taidesuuntauksen ja antropologian kautta, jossa ruoan yhteys intiimiyteen ilmenee sosiaalisessa ja seksuaalisessa käyttäytymisessä. Valokuvien analysoinnin pohjalta määriteltiin toteutukselle ohjenuorat. Käytetyn valon, taustan, ruoan ja ihmisen kehon tuli muodostaa ohjeistava kuvapinta, jotta katsojalla säilyisi vapaan tulkinnan mahdollisuus. Kuvasarja toteutettiin kuvaamalla yhdeksän erilaista asetelmaa ja ruokaa. Valmistu työtä verrattiin tutkimuksessa aikaisemmin kerättyyn tietoon ja asetettiin ilmaisun tavoitteisiin.</p> <p>Ruoan tiedettyä symboliikkaa ei voitu estää kokonaan, mutta sarjan outo leikkisyys lisää kerroksia sen tulkintaan. Toisin kuin analysoidut valokuvat, toteutettu kuvasarja herättää enemmän kysymyksiä ja tavoittaa suuremman yleisön rauhallisella fantasiallaan. Taiteellinen ja kokemuksellinen metodi on sovellettavissa myös graafisen muotoilun alalla, missä asiakkaat jo vaativat aitoa, uskottavaa ja yksilöityä materiaalia. Kaiken kommunikoinnin lähestyessä joka aistin tavoitettavaa, ja jopa lisäävää kokemusta, tilaa uusille muotoilun lähestymistavoille on tarjolla.</p>		
Asiasanat		
intiimiys, kokemuksellisuus, ruoka, valokuvaus		

Author (authors)	Degree	Time
Silja Summanen	Bachelor of Culture and Arts	March 2018
Thesis title Breakfast in Bed: intimacy in food photography An experiential photography series		49 pages 9 pages of appendices
Commissioned by No commissioner		
Supervisor Teuvo Liikkanen, Lecturer		
Abstract <p>The objective of this art-focused thesis was to create an experiential series of food photography around intimacy and to examine new ways the method provided to personal reflection. The objective of the series was to allow the need for intimacy, against the present autonomous and superficial values. Food was selected as a medium due to its connotative nature and its physical experience similar to intimacy.</p> <p>Analyzing photography of intimacy and food, their experientialism and artists' commentary on their work formed a basis of comparison. The known symbolism behind the icon of food was pointed out through a Western art genre and anthropology, where the link between food and intimacy occurs in sexual and social behavior. A set of guidelines was specified after the analysis of photography. The use of light, background, food and a human body had to remain instructive to ensure the spectator's free observation. The series was shot with nine different arrangements of food and compared with earlier photography and set objectives.</p> <p>Despite the fact that not all known symbolics could be avoided, the confusing playfulness adds more layers for interpretation. Diverging from the analyzed photos, the series provokes more questions and reaches a larger audience with its calm fantasy. The artistic, experiential method is applicable also in the field of graphic design, where clients already demand authentic, credible and personalized material. As all communication expands to a level of full sensory experience and beyond, there is space for a new approach to design.</p>		
Keywords experientialism, food, intimacy, photography		

SISÄLLYS

KÄSITELUETTELO

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUSASETELMA.....	8
2.1	Tutkimuskysymys	8
2.2	Viitekehys	8
2.3	Tutkimusmenetelmät	10
2.4	Työn aikataulutus ja riskit	10
3	INTIIMI VALOKUVA.....	11
3.1	Lähellä itseä ja toista	13
3.2	Valokuvia ja taiteilijoita.....	14
3.3	Intiimiyden ohjenuorat.....	22
4	INTIIMI RUOKA.....	23
4.1	Tiedettyjen merkitysten juurella – antropologinen näkökulma.....	23
4.2	Merkitykset taiteessa ja kuvissa	24
4.3	Aikaisemmat valokuvat.....	26
4.4	Ruoan ja intiimiyden yhteenveto – oma ilmaisu	33
5	TAITEELLINEN TYÖSKENTELY.....	34
5.1	Kuvasarjan kokemukselliset elementit.....	34
5.2	Kuvasuunnitelma ja toteutus.....	35
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	39
7	POHDINTA.....	42
	LÄHTEET.....	44

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1 Portfolio

KÄSITELUETTELO

Diskurssi / Discourse

Tässä tutkimuksessa käsitteellä kuvataan keskusteluyhteyttä, jolla määritellään tutkimusta koskevat aiheet ja ilmiöt, ja millainen tutkijan suhde niihin on (Varto 2017, 124).

Esteettinen reaktio / Aesthetic response

Taiteen tai kuvan aiheuttama tunnereaktio, joka saa muodostamaan työlle merkityksiä emootioiden pohjalta (Biggs 2006, 184).

Intiimiys / Intimacy:

Tutkimuksessa tällä tarkoitetaan seksuaalista ja sosiaalista läheisyyden tarvetta. Käsite sisältää myös itsetuntemuksen kaltaisen, omien tarpeiden ja halujen tunnistamisen (Summanen 2018).

Lisätty todellisuus / Augmented reality

Tietokoneella generoitu todellisuuden esitystapa, jossa käyttäjän kokemusta ja todellisuutta laajennetaan lisätyllä grafiikalla, tekstillä, äänellä tai muilla efekteillä (Techopedia 2018).

Voyeurismi / Voyeurism

Seksuaalinen tirkistelyhäiriö (Finto 2018).

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyön aiheena on valokuvatun ruoan intiimiyden tutkiminen. Päädyin taiteellispainotteiseen tutkimukseen työkokemukseni ja syventävän tutkimukseni perusteella. Työskentelin viisi kuukautta sosiaalisen median markkinointitoimistossa työharjoitteluni aikana, jolloin selasin päivässä läpi satoja kuvia tehdessäni kampanjoiden kuvaussuunnitelmia ja moodboardoja. Kiinnostuin tämän yhteydessä ruokakuvauksesta, mikä johdatti syventävän tutkimuksen tekemiseen ruoan mahdollisuuksista tapahtumakuvituksessa. Tein produktiivispainotteisen tutkielman ruoasta, jonka parissa työskentely motivoi minua uppoutumaan vieläkin syvemmälle, ja tarttumaan taiteelliseen työhön. Sokeuttavassa kuvavirrassa luovimisen sijaan avaan näkymiä ajan-kohtaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun, ruoan intiimiyteen ja sen kokemi- seen.

Intiimiydellä tarkoitan niin läheisyyttä kuin yksilön omien halujen ja tarpeiden huomioimista. Muuttuneen työympäristön epävarmuus, kommunikoinnin pin- nallisuus, yksin asuminen ja itsenäisyyden korostaminen työntää omia tarpei- tamme taka-alalle. Sosiaalisten piirien laajentumisen myötä olemme jatkuvas- sa vuorovaikutuksessa yhä useamman henkilön kanssa, ja jaamme itsestäm- me yhä enemmän tietoa sosiaalisen median ja viestisovellusten kautta. And- rew Sullivan (2018), yhdysvaltalainen poliitikko ja kirjailija puhuu tästä ihmi- syyden muutoksesta artikkelissaan. Se mitä lopulta paljastamme itsestämme, on loppujen lopuksi hyvin suodatettua ja tiedostettua. Koen myös, että itsenäi- syyttä ja riippumattomuutta arvostetaan niin paljon, että ihmisen luonnollinen kaipaus kosketukseen, läsnäoloon, tunteiden ja seksuaalisuuden ilmaisuun tuntuu olevan pannassa. Omia tarpeita hävetään ja niiden esille tuomista pyy- dellään anteeksi. Kaikki tämä on kuitenkin osa ihmisyyttä – jos emme salli sitä itsessämme, niin mitä sitten olemme?

Ruoka ja intiimiys ovat elämämme vietteihin pohjautuvia perustarpeita. Ruo- kakirjailija ja kehittäjä Barb Stuckey (2012) avaa yhteyttä blogissaan. Anato- misesti molemmat sijoittuvat aivoissamme saman limbisen järjestelmän sisäl- le. Koemme ne hyvin samalla tavalla, aistisina tunnereaktioina ja mielihyvän

tuottajina, ja sisällytämme molemmat itseemme myös fyysisesti. Ne määrittelevät jopa sosiaalisten suhteidemme tasoa. Tämä kehollinen ja aistinen samankaltaisuus luo tutkimukselle vahvan lähtökohdan, ja miksi intiimiyttä on äärimmäisen mielenkiintoista tutkia ruoan kuvan välityksellä.

Tutkimuksen ja sen myötä syntyvän kuvasarjan tavoitteena on kannustaa katsojaa tutkimaan omaa kokemustaan aiheesta. Intiimiyden kontekstissa katsojalle annetaan mahdollisuus pohtia ruoan synnyttämiä monitasoisia ja henkilökohtaisia merkityksiä kuvasarjaa vasten. Tästä kiinnostavaa ja osuvaa tietoa tarjoaa Katri Naukkarisen (2008) opinnäytetyö taiteen kokemuksellisuudesta, jota hyödynnän omassa tutkimuksessani.

Omaan aihepiiriin kokemusmaailmaan perustuvan työskentelyn lisäksi analysoidaan aikaisempia valokuvia ja taiteilijoiden näkemyksiä työstään. Tutkimuksen tieto tiivistyy taiteellisen työskentelyn ja oman metodin kautta yhdeksän kuvan sarjaksi. Työskentelyn vaiheet tuodaan esiin läpinäkyvästi ja vaiheittain – ja jossain taiteen haparoinnin ja kokeiden lomassa kamppaillaan määrättyä merkityksellisyyttä, valmiiksi ratkaistua tulkintaa vastaan.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tässä osiossa perehdytään keskeisiin tutkimuskysymyksiin, avataan työn käsitteistöä ja viitekehystä, esitellään tutkimuksen menetelmät ja lopuksi tutustutaan työn aikataulutukseen ja mahdollisiin uhkiin sekä mahdollisuuksiin.

2.1 Tutkimuskysymys

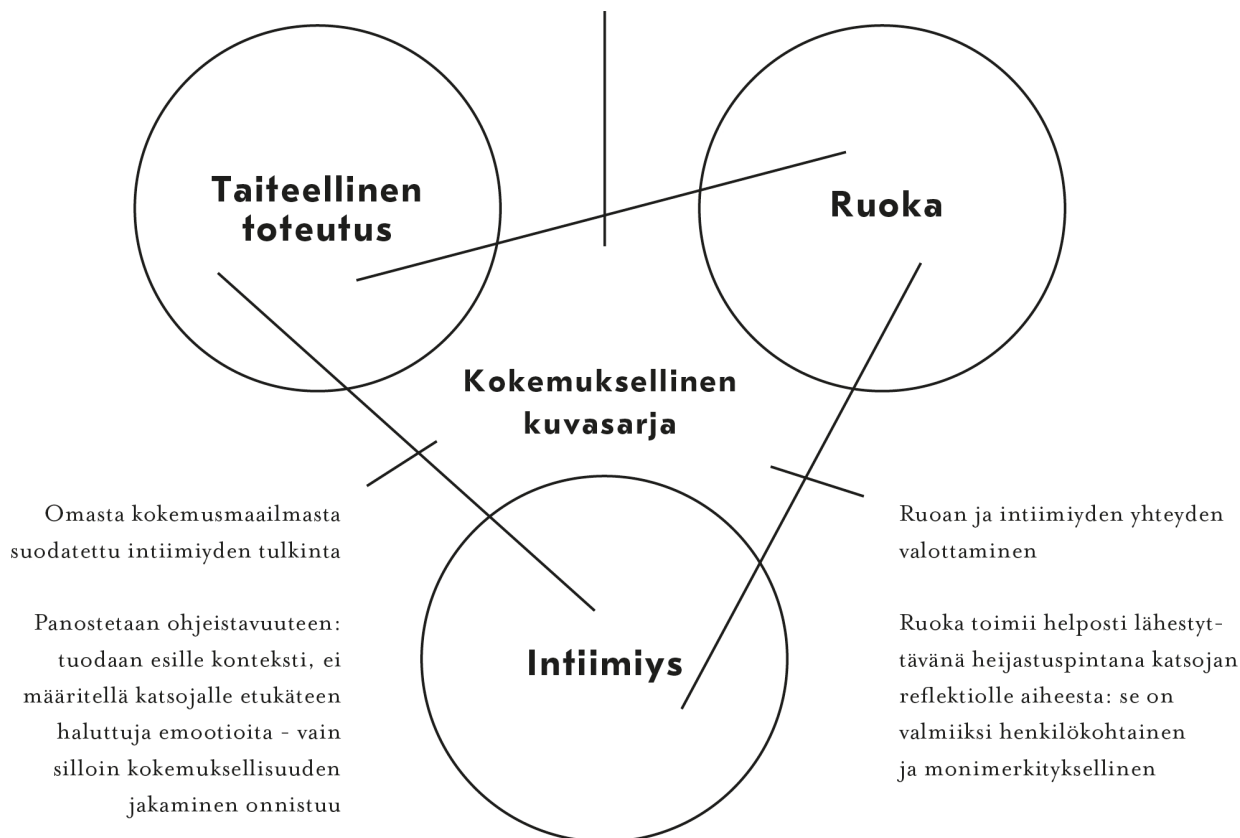
Muotoilin pääkysymyksen seuraavasti johdannossa kuvatun tutkimuksen aiheen ja taustan mukaisesti: Millainen on intiimiyttä ruokakuvan välityksellä tarkasteleva kokemuksellinen kuvasarja? Työn taustalla on tieto taiteen kyvyistä kommunikoida, herättää aistimuksellisia reaktioita, ja sitä kautta välittää ja synnyttää kokemuksia (esim. Biggs 2006, 184). Tämän analysoiminen kuvasarjan valmistuttua on siis täysin turhaa, koska tutkimisen ja taiteen tekemisen yhteisenä tavoitteena on tuoda jotain uutta käsiteltyyn aiheeseen. Alakysymys johdattelee tutkimuksen johtopäätöksissä analysoimaan teokseen sitoutunutta, tekijän metodin ja kokemusmaailman läpi suodattunutta tietoa: Millaisia mahdollisia uusia kanavia käytetty metodi avaa katsojan kokemukselle aiheesta?

2.2 Viitekehys

Loin työn ympärille viitekehysten kuvaamaan näkökulmia, joiden kautta työskentely ja tutkimus toteutetaan. Näitä ovat intiimiys, ruoka ja taiteellinen työskentely.

Ruoan sommittelu ja kuvan luominen omalla metodilla, valokuvaus toimii lähinnä asetelman taltiointivälineenä eikä näyttele toteutuksessa tärkeää roolia

Oma metodi ja sen olennaiset vaiheet tuodaan esille, pysähtyen välillä refleктоimaan tehtyä työtä, jotta ratkaisut ovat ymmärrettävissä lukijan silmissä

Kuva 1. Viitekehys (Summanen 2018)

Koska tutkimuksen päämääränä on luoda kokemuksellinen kuvasarja, on olennaista, että myös taiteen, ja sitä myöten tutkimisen, toiminta keskittyy kokemukseen. Tällä perustellaan intiimiyden ilmaisu taiteilijan omasta aistien ja havaintojen maailmasta. Katsojan ja taiteilijan katsomus aiheesta eroavat luonnollisesti toisistaan, jolloin kuvan tekijän vastuulle jää kontekstin tulkintaa ohjaavien merkitysten luominen. Katsomista ei siis enää määrittele kyky nähdä aihe tekijän näkökulmasta, vaan miten kuva kommunikoi katsojan omaa kokemuspohjaa vasten. (Naukkarinen 2008, 17–18.)

Taiteellinen toteutus on tutkimuksessa ratkaiseva tekijä, sillä se tuo uutuusarvon diskurssiin, joka muodostuu viitekehyksen mukaisesti intiimiydestä, ruoasta, kokemuksellisuudesta ja valokuvauksesta. Oman metodin, lähestymistavan ja pohdinnan kuvaaminen valottavat työskentelyä lukijalle, ja auttavat havainnollistamaan tälle taiteilijan etenemistä ja valintoja aiheen ilmaisuun. (Varto 2017, 94–95.) Ruokaa voidaan siis pitää työssä eräänlaisena työvälineenä, jolla työistetään aihetta ja materiaalia, intiimiyttä.

2.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen alussa luodaan vertailupohja, jotta valmiin kuvasarjan ilmaisua ja onnistumista voidaan arvioida. Tekijöiden oman kerronnan tutkiminen antaa tietoa käytännöistä ja ratkaisuista, joista on mahdollisesti hyötyä oman tutkimuksen ja toteutuksen saralla (Varto 2017, 58–60). Aineistoa kerätään vertailmalla teoksia toteavasti (Routio 2007) pyrkien tunnistamaan taiteilijoiden ratkaisut näkökulmansa ilmaisuun. Analysoinnin on jälleen tarpeellista kohdistua päämääränä olevaan kokemuksellisuuteen, ja siihen, millä tavalla nämä kuvat ohjaavat itseäni tutkimaan niiden aihetta. Kaiken tämän kerätyn aineiston pohjalta kootaan eräänlaiset omaa toteutusta koskevat ohjenuorat, jotka avaavat taiteellisen työskentelyn ja metodin puitteissa tehtyjä valintoja.

Käyttämäni metodi, eli taiteellinen toteutustapa toimii myös yhtenä tutkimusmenetelmänä, sillä ilman sen synnyttämää tietoa ja kuvasarjaa ei saavuteta vastausta tutkimuskysymyksiin. Motiivit, lähestymistapa ja taiteellisen työskentelyn valinnat muodostuvat havainnoidusta tiedosta yhteiskunnan jäsenenä ja intiimiyden kokijana (Hirsjärvi ym. 2013, 211). Työ ja tutkimus toteutetaan muotoilun alalla ammattikorkeakoulussa, jonka opinnäytetyöt ovat pääsääntöisesti produktiopainotteisia. Työn lopussa pohditaan, mitä etuja valitut menetelmät ja taiteellinen painotus tuovat tulevaisuuden graafisen muotoilun työkentälle.

2.4 Työn aikataulut ja riskit

Taiteellisella opinnäytetyölläni ei ole toimeksiantajaa. Aloitin tutkimuksen kirjallisen osion tammikuun 2018 toisella viikolla, kuitenkin suunnittelutyö ja aiheen muodostuminen alkoivat jo paljon aikaisemmin. Itse kuvausten alkamisajan-

kohdan määritteli assistentin aikataulu, ja kuvasimme sarjan 12.–16.2.2018. Tätä ennen keräsin aineistoa, tein kuvauksia varten suunnitelman ja ohjenuorat taiteelliseen työskentelyyn.

Riskinä tutkimuksen alulle on aihealueiden rajaaminen. Koska sen osat ovat itsessään erittäin laajoja, vaara rönsyilyyn ja epämääräisyyteen oli todellinen. Keskityn siksi työssäni vain tiukasti kokemuksellisuuteen ja vain sellaisen materiaalin analysointiin, joka koskettaa ruoan ja intiimiyden yhteyttä (kuva 1). Toinen riski liittyy siihen, onnistuuko tutkimus tavoitteessaan. Tämä selviää vasta kuvasarjan valmistumisen jälkeen. Vastasin itse työni materiaalikuluista, joita tuli noin 70 euron verran. Työtunteja kului ideointiin, suunnitteluun ja toteutukseen arviolta 65 tuntia, joista 5 päivän kuvauksiin kului 30 tuntia.

Taiteellinen työskentely ja käyttämäni metodin soveltaminen tarjoaa uudenlaisen lähtökohdan suunnitteluprosessille graafisen muotoilun alalla. Itse kuvasarjalle mahdollisuuksia näyttelyn ohella on sen myyminen, tai kehittää kuvasarjan konseptia pidemmälle. Esimerkkinä tästä tapahtumat ja tilaisuudet, joissa muotoillaan ruoan kokemusta eri aistien kautta. Näitä ja graafisen muotoilijan tulevaisuutta pohditaan tarkemmin luvussa 7.

3 INTIIMI VALOKUVA

Tutkimustani ja kuvasarjan toteuttamista motivoi nykyajan merkityksettömän ja banaalin kuvavirran vastus. Työskennellessäni sen parissa sosiaalisen median markkinointitoimistossa pääsin havainnoimaan sitä lähietäisyydeltä. Suodatetut kuvat ihmisten elämistä vaikuttavat meistä aidoilta ja vilpittömiltä, joiden ottaja kuitenkin tarkasti manipuloiden ja rajaten paljastaa lopulta itsensä miljardien ihmisten kulutettavaksi. Oman elämän jakamisesta on tullut tuote, jonka voi ostaa ja räätälöidä yllättävän pienellä rahalla.

Toinen motivoiva tekijä työssäni on johdannossa pohjustettu kommunikoinnin lisääntyminen ja sen pinnallisuus. Sullivan (2018) jatkaa artikkelissaan ympäröivän tiedon tulvan turruttavuudesta, ja kuinka se harhauttaa todellisuuden intiimiyden kokemisesta. Vaikutamme suuntautuvamme enemmän ulospäin, mutta todellisuudessa, käännyimme pois itsestämme. On helpompaa ottaa

käteän lähin laite ja hukuttaa todellisuuden kokeminen ryhmäkeskusteluihin, sosiaalisen median kuvavirtaan ja koukuttaviin uutisartikkeleihin, jopa tilanteessa, jossa ollaan fyysisesti läsnä perheen tai ystävien kanssa. Muiden kautta eläminen tarjoaa yksinäisyyteen helpon, mutta merkityksettömän pakokeinon. Se ei koskaan yllä intiimin tilanteen tasolle, jossa osapuolten tunteet, kokemukset ja tarpeet sulautuvat yhdeksi kollektiiviseksi maailmaksi, tunteellisessa läheisyydessä.

Olen havainnut poimivani puhelimen käteän aina, kun kaipaen seuraa ja piristystä, tai hetkenä, jolloin ei ole tekemistä. Intiimiyden ja läheisyyden kaipuun myöntäminen tuntuu hankalalta itselle, saati sitten muille. Todellisten tunteiden ja tarpeiden paljastaminen tekee haavoittuvaiseksi, emmekä halua näyttää heikoilta nykyajan itsenäisyyttä ja omaehtoisuutta ylistävän arvomaailman silmissä.

Näiden vastusten pohjalta määrittelin kuvasarjalle lähtökohdan, joka sallii intiimiyden ja sen kaipaamisen, herättäen katsojan refleктоimaan omaa kokemustaan aiheesta sen kaikissa merkityksissä. Seuraavaksi lähdin vertailemaan aikaisempia valokuvia, ja analysoimaan niiden kuvaajien välittämää kokemusta aiheesta. Tässä taiteellisessa tutkimuksessa (Varto 2017, 56–59) taidehistorian, semiotiikan ja filosofian näkökulmien esittely ei anna tutkimuskysymykseen oikeaa vastausta. Se vie huomion pois omasta metodista, osaamisesta ja diskurssista, joka käy selkeästi ilmi tekijän toiminnasta. Kokemukseen ja taitoon perustuva toteutus vaatii ensisijaisesti samanlaisen työskentelyn tutkimista, myös sen arvioinnin kannalta (mts. 144–143). Taiteilijoiden tekstit esittelevät luotettavasti, jopa teoreettisesti, työskentelyn käytännöt, tekniikat, taidot ja tavoitteet. Luotettavuus syntyy tiedon etäännyttämisestä, joka tapahtuu taiteilijan analysoidessa tekemiään valintoja ja metodologiaan kesken taiteellisen toiminnan. Taiteilijoiden pohdinnan huomiointi vertailussa tarjoaa siksi osuvampaa tietoa kuin kiinnostavat, mutta tutkimuksen kannalta merkityksettömät teoriat.

3.1 Lähellä itseä ja toista

Valokuvaaja ja kirjoittaja Jonas Cuénin kertoo verkkojulkaisussa (2018) intiimiyden kuvaamisen nousseen pinnalle viimeisten vuosien aikana, tarpeena herättää keskustelua pinnallisuuden alle hukkuvista epäkohdista. Katsoja pysyy helposti samaistumaan valokuvaajan merkityksellisenä pitämään aiheeseen, joka syntyy tämän todellisuudesta. Intiimiyden kuvaaminen on joillekin tapa käsitellä kokemuksiaan kuten terapiassa. Cuénin (2018) lainaa legendaarisen valokuvaaja Henri Cartier-Bressonin lausahdusta: ”For some, photographing intimate subjects is a life instinct, for others it is more of a death wish. It is the psychoanalyst’s couch.”

Intiimiydellä on valokuvauksessa pitkä historia, mutta se ei tarkoita sitä, että sen tutkiminen ei tarjoaisi mitään uutta. Sen tarve ja läsnäolo elämässä muuttuvat ajan ja vuosien myötä. Lähestymistapa voi olla lähes mikä tahansa, kuten perhe, ihmissuhteet, koti, menetys, seksuaalisuus, addiktiot, arki ja sairaudet. Näin henkilökohtaisen aiheen valokuvaaminen on aina haaste ja mahdollisuus. Se, että pääsee lähelle ja osuvasti onnistuu tallentamaan kokemuksensa, avaa myös muille ikkunan nähdä kuvan pintaa syvemmälle.

Samoin kirjoittaa Jean-Louis Pinte (2018), vuoden 2014 pariisilaisen Mois de la Photo -valokuvafestivaalin kuraattori, valokuvaajan roolista intiimiyden jatkuvana jäljittäjänä. Kuvaaja katsoo maailmaa, esineitä ja ihmisiä, oman maailmansa läpi, haluten todistaa ja jakaa muille kokemuksiaan. Näkökulmat ja lopputulos vaihtelevat jopa tahattomasti, juuri aiheen tunnepohjaisuuden ja henkilökohtaisuuden vuoksi. Pinte tiivistää intiimiyden kuvaamisen mielekkyyden mielestäni erittäin osuvasti:

Intimacy means abandoning what we know about ourselves and offering it to others. It means stepping outside ourselves. The photographer thus tiptoes into the world of intimacy as a witness, at the very heart of what makes his way of seeing so beautiful. (Pinte 2018.)¹

¹ Intiimiys tarkoittaa sen hylkäämistä, mitä tiedämme itsestämme ja sen tarjoamista muille. Se tarkoittaa itsemme ulkopuolelle astumista. Valokuvaaja täten hiipii intiimiyden maailmaan todistajana, sen kaiken sydämessä, mikä tekee juuri hänen tavastaan nähdä niin kaunista. (Summanen 2018.)

Myös Pinte ottaa kantaa itseni tavoin aikamme kuvien näennäiseen intiimiyteen. Todellisuudessa teeskennelty avoimuus heijastelee narsismia, egosentrisyyttä ja jopa voyeurismia. Sosiaalinen media on kaukana tunteidemme ja itsemme todellisesta ilmaisusta, ja jättää jälkeensä vain turhautuneisuuden ja fantasian.

3.2 Valokuvia ja taiteilijoita

Valitsin vertailun otantaan kolme intiimiyden valokuvasarjaa kolmelta naiskuvaajalta. Kuvasarjojen valintaan vaikuttivat teknisesti vaikuttavan valokuvauksen toissijaisuus ja aiheen erottuva lähestymistapa.

NAN GOLDIN – THE BALLAD OF SEXUAL DEPENDENCY

Nan Goldin (1986) käsitteli intiimiyttä ja sen ymmärtämistä omien ystävien, tuttavien, rakastajien ja perheen kuvien kautta. Hätkähdyttävät kuvat Goldinin elämän ihmisistä kuvaavat 80-luvun AIDSin ja huumeiden aikakautta sensuroimatta. Kuvasarja koostuu kuvaajan eri elämänvaiheista, joissa pyritään tekemään selkoa parisuhteen ja kommunikoinnin vaikeudesta, sekä miehen ja naisen eroavaisuuksista. (Goldin 1986, 1–9.)

Kuva 2. Nan Goldinin kuvasarjasta: Ryan in the tub (Goldin 1986)

Kuva 3. Nan Goldinin kuvasarjasta: Man and woman in slips (Goldin 1986)

Kuva 4. Nan Goldinin kuvasarjasta: Nan and Ryan in bed (Goldin 1986)

Kuvasarjaa tutkiessa kaiken alastomuuden, paljastavuuden ja groteskiuden keskiössä (esim. kuva 3) tulee tutuksi kuvaajan lähin piiri. Kuvat vaihtuvat yhteisistä piknik-retkistä ja potreteista herooinikatkuisiin iltoihin nuhruisissa asunnoissa, jossa säälimättömän salamavalon valkaisemat ihmisten kuoret taker-
tuvat toisiinsa. Hetkessä kohtausta vaihtuu, ja likaisen ikkunan läpi tulviva valo täyttää makuuhuoneen (kuva 4). Muissa kuvissa yksittäiset ihmiset sulkevat silmänsä, ja savuke toisessa kädessä hengittelevät ajatuksiaan ikkunan sä-
leikön läpi. Myöhemmin ollaan kylpyhuoneessa peseytymässä (kuva 2). Vir-
heettömien, lähes eteeristen hetkien kontrasti tuhoon tuomittujen suhteiden välillä on raju, ja sarjaan mahtuu vieläpä pariskuntien lasten kuvia.

Goldinin kuvat miltei kuvottavat suorudellaan. Tämän esteettinen reaktio saa ajattelemaan taiteilijan kuvaamaa intiimiyttä ihmisinä, jotka tahtoen tai tahto-
matta sisällyttämme elämään (Biggs 2006, 184). Kuvasarjasta voi huomata toistuvan paikan, joka on sänky. Sarjan tapahtumat tuntuvat aina palaavan myttäytyneiden lakanoiden keskelle, jossa hymyillään, nauretaan, itketään tai ahdistutaan. Kuvattavien sisin on paljastunut ja avoinna katseelle. Sänky näyt-
täytyy symbolina kaikkein läheisimmälle olemiselle, jota syvemmälle kuvaaja tai henkilöt itse eivät pääse itseään ja toisiaan.

Kuvaajan haastattelu avaa kuvasarjan tarkoitusta syvemmin. Goldin halusi dokumentoida kaiken, ja kamera toimi hänelle ikään kuin käden jatkeena. Ku-
van laatu ja tekniikka eivät merkinneet hänelle mitään, toisin kuin sisältö,

muistot, ihmiset ja tapahtumat, jotka hän halusi dokumentoida kuten ne olivat. Kuvaajan vastuksena ja motivaationa sarjalle oli hänen vanhempiansa peittelevä tapa käsitellä Goldinin siskon itsemurhaa, jolle *Ballad* on omistettu (MOCA 2013.) Juuri tämä sensuroimaton ja shokeeraava tallentaminen herättää katsojassa tunteita vielä yli kolmenkymmenen vuoden jälkeenkin, kun kuvattavat asiat perustuvat taiteilijan omiin kokemuksiin ja todellisiin tapahtumiin.

CAROLE BELLAÏCHE – LA COLLECTIONNEUSE

Autiot huoneet näyttelevät pääosaa Carole Bellaïchen (2014) kuvasarjassa, jonka nimi kääntyy *Keräilijäksi*. Taitelija kuvaa intiimiyttä kodin ja sen esineistön kautta, huoneissa ja hetkissä, jotka täyttää hiljaisuus, luonnonvalo ja ihmisten poissaolo. Elottomien objektien ottaessa kertojan roolin, sarja muodostaa täydellisen vastakohtan Goldinin elämäkerralle.

Kuva 5. Carole Bellaïchen kuvasarjasta: Lampe de chevet (Bellaïche 2014)

Kuva 6. Carole Bellaïchen kuvasarjasta: Le lit (Bellaïche 2014)

Kuva 7. Carole Bellaïchen kuvasarjasta: Les barbotines (Bellaïche 2014)

Kuvasarjan huoneet, esineet ja huonekalut eivät tunnu omilta. Kuvaaja vaikuttaa kiertävän huoneissa, katselevan ovien raoista, tunnustellen ja availlen. Hylätystä ja unohdetusta ympäristöstä kertovat laskeutunut pölykerros ja vinot lampunvarjostimet. Osassa kuvia esineistö on pinottu ja lajiteltu, kun tärkein on viety lähtiessä. Seinillä roikkuvat muotokuvat ja valokuvat piironkien päällä

ovat ainoat vihjeet asuntojen menneestä elämästä, jota itse kuvia ympäröivä tumma vinjetti korostaa (kuva 7). Tunnelmassa on jotain maagista ja jännittävää. Mitä enemmän kuvia tarkastelee, ne tuntuvat kajastavan outoa, eristynyttä valoaan paljastaen yhä enemmän itsestään.

Kokemus kuvasarjasta on täysin erilainen kuin Goldinin balladissa (kuvat 4–6). Bellaïchen tulkinta ei hyökkää päälle, vaan kutsuu kuvaajan lailla tutkimaan huoneiden kerroksellisuutta. Tyhjyys saa katsojan sietämättömän uteliaaksi kysymyksillä huoneiden entisistä asukkaista, kuvien luvallisuudesta ja kuvaajan motiiveista, sillä intiimiys esitetään jonkun toisen omaisuutena ja menneisyytenä.

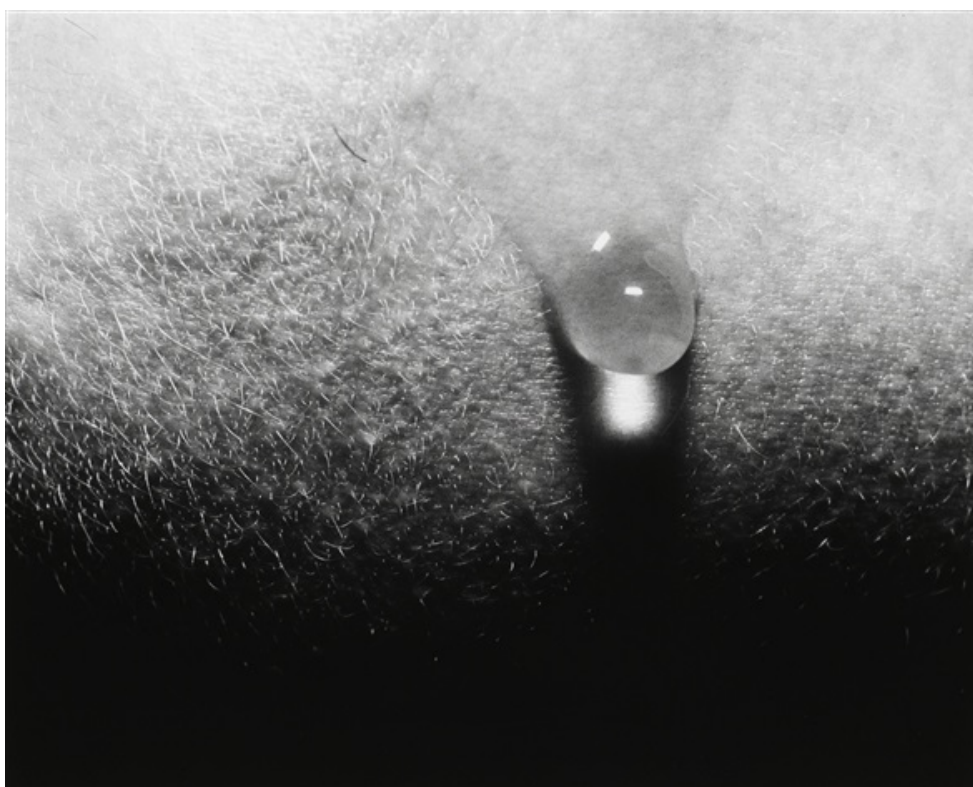
Bellaïche (2014) antaa vastauksia kysymyksiin. Muotokuvien parissa työskennellyt valokuvaaja menetti tärkeän studiossa, ja ennen lähtöään hän kuvasi luopumisen tuskassa huoneiston joka nurkan. Hän jatkoi tämän tunteen tallentamista vierailien hylätyissä kodeissa, keräillen muistoja niiden tarinoista ja menneisyydestä. Nurkkiin unohdetut ja kaappeihin kätkeytyt esineet inspiroivat kuvaajaa tutkimaan niiden merkitystä elämässä ja muistoissa, tehden niistä intiimiyden objekteja. On kiinnostavaa tunnistaa tilojen ja esineiden merkityksellisyys kuvaajalle, vaikka hänen kokemusmaailmansa onkin katsojan ulottumattomissa.

EVA KLASSON – LE TROISIÈME ANGLE

Ruotsalainen Eva Klasson löi läpi vuonna 1975 Parisissa intiimillä kuvasarjalla, jonka nimi tarkoittaa kolmatta näkökulmaa. Kuvissa intiimiä esitetään lähelle rajatuilla, erikoisilla kuvakulmilla taiteilijan iholla ja keholla. (Kardemark 2013.)

Kuva 8. Teos Eva Klassonin kuvasarjasta (Artnet 2018)

Kuva 9. Teos Eva Klassonin kuvasarjasta (Artnet 2018)

Kuva 10. Teos Eva Klassonin kuvasarjasta (Artnet 2018)

Ensivilkaisulla mustavalkoisen kuvasarjan voimakkaat valot ja varjot muodostavat kokoelman abstrakteja muotoja, ja ruumiinosien hahmottamiseen kuluu hetki (kuva 8). Ihojen poimut ovat harhaanjohtavia lähietäisyydeltä, ja paljaan ihon kanssa ne saavat eroottisia merkityksiä. Ihon huokoset ja karvoituksen näyttävä valokuva (kuva 9) ei anna mitään ratkaisevaa vihjettä sen anatomisesta sijainnista. Osa kuvista saa kehon näyttämään vaikuttavalta rakennukselta, taltioiden kaulan jänteiden tukeman sulavan arkkitehtuurin (kuva 10). Samanlaisen kuvan voi ottaa Eiffel-tornista suuntaamalla linssin sen jalan juurelta kohti monumentin keskiötä.

Ehkä kuvaaja luo tarkoituksella freudistisia illuusioita katsojan kiusaksi ja mieliksi, mutta niiden takaa paljastuu jotakin tuntematonta. Iho vaikuttaa lähes vierasperäiseltä. Oudot kuvakulmat saavat kehon näyttämään tutkimusnäytteeltä, jonka lajia, toimintoa ja tarkoitusta ei tunneta. Valuva nestepisara (kuva 9) kiinnittää huomion. On mahdotonta sanoa, onko se hikeä, kyynel vai jotain

muuta. Intiimiyden kokemus on eriskummallinen: luonnottomasta kolmannesta näkökulmasta esitetty koe, joka vie katsojan ahdistavan lähelle toisen ihoa.

Klasson kertoo 38 vuotta myöhemmin tulkinnan sarjastaan olevan oikeilla jäljillä. Kuvien vaikuttavuus perustuu siihen, ettei hän ole valikoinut otosta etukäteen. Hän otti kuvat omasta vartalostaan tähtäämällä kameralla sattumanvaraisiin kuvakulmiin, antaen vallan tuntemattomalle kolmannelle näkökulmalle. Kuvien käsittämättömyys ja aivotyöskentelyä vaativa tulkinta sallivat katsojan muodostaa omat kokemuksensa intiimiyden ja kehonkuvan suhteesta. Vuonna 1975 kuvat olivat läpimurto, sillä siihen saakka kaikki olivat keskittyneet kameran edessä tapahtuvaan toimintaan. (Kardemark 2013.)

3.3 Intiimiyden ohjenuorat

Näiden kuvasarjojen analysoinnin avulla loin itselleni alustavat suuntaviivat intiimiyden lähestymiseen. Koska tavoitteenani on todella luoda salliva ja ohjastava kuvasarja omien kokemusten pohdintaan, Goldinin provosoiva dokumentointi ei tuntunut sopivalta tavalta käsitellä aihetta (kuvat 2–4). Objektien välityksellä kommunikointi tulisi olemaan väistämätöntä, joten esikuvakseni kuvasarjalle muodostui Bellaïchen arvoituksellisuus (kuvat 5–7) ja valon käyttö. Työskentelyn kannalta luonnonvalon käyttö on aina haastavaa: sen sävyt ja määrä vaihtuvat vuorokauden eri aikoina, päivinä ja sääolosuhteiden mukaan. Siihen vaikuttavat myös ympäröivät pinnat, joista valo heijastuu kuvattavaan kohteeseen. (Yot 2011, 26–40.)

Kuvat syntyvät omien kokemusteni pohjalta intiimiydestä. Ruokaobjektien lisäksi halusin sisällyttää sarjaan myös ihmisen fyysisen läheisyyden. Klassonin tavoin (kuvat 8–10) intiimiyden kokemus tapahtuu jossain määrin ihon ja kehon kontekstissa. Vaarana on kuitenkin latistaa kuva eroottisen kliseen tasolle. Siksi tässä kohdassa on tärkeää hyödyntää Bellaïchen kuvien kaltainen etäisyys ohjeistavuuden säilyttämiseksi (Naukkarinen 2018, 18). Kehon ja ruoan läsnäolon tulee synnyttää enemmän kysymyksiä kuin saada katsoja vaivaantuneeksi.

4 INTIIMI RUOKA

Susan Bright (2017, 21–22) kertoo kirjassaan ruoan kokemuksellisuudesta valokuvassa. Eri ruokien haju ja maku herättävät aistien kautta vahvoja muistoja ja tunteita, esimerkiksi lapsuudesta. Näköhavaintona kuvasta se toimii samoin, jolloin ruoan ikoni muodostaa erilaisia miellelyhtymiä ja symbolisia merkityksiä ruoan, kokemusten ja muistojen välille. Täten tavat ja kulttuuri muokkaavat kokemustamme myös ruoan suhteen, ja siksi toteutuksen kannalta on hyödyllistä huomioida antropologian tarjoama tieto. Vaikka taiteellinen toteutus pohjautuu tekijän omaan kokemusmaailmaan, ihmisten käyttäytymisestä analysoitu tieto valottaa suhteellisen yhteisiä tekijöitä merkitysten ja kokemusten muodostumisen taustalla. Samalla se avaa omalta osaltaan tekijän metodia ja valintoja.

4.1 Tiedettyjen merkitysten juurella – antropologinen näkökulma

Ruoka viestii ja symboloi intiimiyyttä elämässämme monilla eri tasoilla. Antropologisesti (Fox 2017, 1–2) se on alkukantaisin ja välttämättömin tarpeemme elämälle, jolla on myös sosiaalinen merkitys. Jaamme ruokamme lähes aina, niin perheemme kuin tuntemattomien kanssa. Niin asiakasillalliset kuin aamupala uuden tuttavuuden kanssa ovat molemmat osa tätä altruistista ja luottamusta osoittavaa käytöstä. Intiimeintä ja yksinkertaisinta se on äidin ruokkiesissa lasta maidollaan, mikä tarjoaa ravinnon lisäksi sosiaalista turvaa. Ruokakriitikko ja -kirjailija Lisa Harris (2010) kertoo samantapaisesti intiimiyden ja ruoan yhteyden koostuvan kerroksista. Sisimmässä nautitaan sängyssä paah-
toleipää ja uloin edustaa virallisinta cocktail-tilaisuutta. Jokainen ateria, jonka jaamme sosiaalisessa kontekstissa määrittelee suhteen tason kyseisen henkilön tai ryhmän kanssa. Kun syömme yksin, vastaamme suoraan omiin mielihaluihimme seremoniallisen jakamisen sijaan.

Johdannossa avattu anatominen yhteys aivojen limbisen järjestelmän sisällä ja viettipohjaisuus vaikuttaa käsitykseemme ja mielikuviimme ruoan kuvasta. Fox (2017, 11–12) selittää ruoasta syntyviä seksuaalisia merkityksiä lisääntymisviettimme kautta. Alun perin mies osoitti ruoan tarjoamisella halunsa investoida hyvinvoivaan jälkikasvuun, varsinkin naisen pitkään kestävä imetyskauden aikana. Länsimaisessa kulttuurissa naiset pitävät vetoavana potenti-

aalisen kumppanin halukkuutta maksaa lasku, sillä se alitajunnassa viittaa suoraan tämän kykyyn huolehtia hänestä ja jälkikasvusta. Pariutumisen yhteydessä ruoasta tulee jälleen sosiaalisen intiimiyden seremoniallinen symboli: ruoka nautitaan julkisella paikalla ravintolassa, vähitellen siirrytään illallisiin kotona, ja jopa kodin sisällä siirrytään keittiöstä syömään satunnaisesti sänkyyn. Ruoan ja intiimiyden tunnettu suhde on pohjimmiltaan elämässämme pitkälti siis sosiaalista ja seksuaalista. Sama monitasoisuus on läsnä ruoan kuvassa, joka harvoin esittää vain ruokaa (Bright 2017, 6).

4.2 Merkitykset taiteessa ja kuvissa

Ruoan kuvan yhteys seksuaalisuuteen kehittyi 1600–1800-lukujen eurooppalaisessa *still life* –maalaustaiteessa. Tyyliuunnassa ihmisten tekemiä esineitä, kukkia, hyönteisiä, ruokaa ja mitä tahansa arkipäiväisiä objekteja ikuistettiin asetelmiin, joilla kuvattiin niiden hetkellistä ylellisyyttä ja ihmiselämän lyhyttä (Tate 2018). Tiettyjen ruokien visuaalinen eroottisuus, kuten hihittelyä aiheuttavat banaanit ja viikunoiden rivos, pohjautuu ajanjakson symboliseen esittämiseen. Ruoan avulla pystyttiin ilmaisemaan hienotunteisesti ja kunnioittavasti muutoin arkaluontoisia puheenaiheita. (Meagher 2018.) Professori ja kirjailija Jennifer Evansin (2018) verkkojulkaisun mukaan, 1600-luvun lopulla näitä tiettyjä ruoka-aineita alettiin kutsua *afrodisiakeiksi*. Niiden on uskottu raaka-aineesta riippuen lisäävän seksuaalista halukkuutta, auttavan potenssi-ongelmissa, ehkäisevän raskautta tai edistävän sitä. Taiteen näkökulmasta oleellista on niiden teho, joka perustuu pitkälti ulkonäön ja toivottavan vaikutuksen yhteyteen.

Kuva 11. Lemmenrohtoja 1600-luvun lopun maalauksessa (Mignon 1660–1679)

Abraham Mignonin maalauksesta voidaan tunnistaa muun muassa ostereita, tryffeleitä, granaattimena, rypäleitä, pähkinöitä, viinikarahvi, marjoja ja kurpitsa. Halkaistun hedelmän tai avatun osterin rakenne ja koostumus viittaa naisen sukupuolielimiin ja sitä kautta hedelmällisyyden symboliikkaan. Viinin estoja poistavaa vaikutusta suositeltiin erityisesti naisille, ja miehen hedelmällisyyttä pyrittiin lisäämään siemenpitoisilla ruoka-aineilla. Visuaalinen samankaltaisuus ruumiinosien kanssa päti myös miehiin. (Evans 2018.)

Sosiaalinen konteksti on yhtäläillä saman ajanjakson maalaustaiteessa kuvattu aihe: niin rikkaita kuin köyhiä kuvattiin pöytiensä äärellä. Intiimiyden jakaminen, oman juhlapöydän antimien ikuistaminen maalaukseen oli aluksi vain rikkaimpien mahdollisuus. Ruoan määrä ja eksoottisuus, kuten hedelmät, viestivät itse maalauksen lisäksi isäntäväen statuksesta ja varallisuudesta. (Meagher 2018.) Ruoan sosiaalinen merkitys tällaisessa tilanteessa viittaa Harrisin (2010) kuvailemaan seremonialliseen, intiimiyden uloimpaan kerrokseen.

Kuva 12. Henri Matissen Ruokapöytä (Matisse 1897)

Henri Matissen varhaisesta maalauksesta voi löytää samat tunnusmerkit. Kyseessä on varsin juhlava ateria, jonka kuluissa ei olla säästely. Tilaisuuden ja jakamisen luonteesta kertovat runsaat hedelmätarjottimet, kattaus, useat juomakaravit ja kukkalaitteiden parissa puuhaava palvelija. Valokuvat nousivat pian maalausten tilalle tässä tarkoituksessa, mutta vasta 1900-luvun alussa kamerat ja filmi olivat tarpeeksi edullisia alemmille yhteiskuntaluokille. Hääkakkujen ja joulupöydän kuvaamisen lisäksi alettiin jakaa yhä arkisempia ja henkilökohtaisempia hetkiä. (Bright 2017, 10.) Voidaan siis olettaa, että kuten ruoan jakamisella, voidaan myös ruoan kuvalla viestiä intiimiyden tasosta. Kuva kertoo tällöin kuvaajan elämästä ja kokemuksista, paljastaen niistä katsojalle enemmän tai vähemmän.

4.3 Aikaisemmat valokuvat

Otin seuraavaksi vertailuun aikaisempia aihetta käsitteleviä valokuvia ruoasta, edellisessä luvussa esiteltujen merkitysytteyksien mukaisesti. Kuvien analysoinnin pohjalta määritin suuntaviivat ruoan suhteen, ja pohdin niiden yhdistämistä intiimiyden ilmaisun kanssa.

JO ANN CALLIS – FORBIDDEN PLEASURES

Linkki seksuaalisuuteen sekä symboliset ruoat ovat innoittaneet valokuvataiteilijoita tähän päivään asti. Tästä näkökulmasta intiimiyttä on lähestynyt myös valokuvaaja Jo Ann Callis.

Kuva 13. Teos Jo Ann Callisin kuvasarjasta (Callis 1994)

Kuva 14. Teos Jo Ann Callisin kuvasarjasta (Callis 1994)

Kuva 15. Teos Jo Ann Callisin kuvasarjasta (Callis 1994)

Vuonna 1994 ilmestynyt kuvasarja kielletyistä nautinnoista, tai salaisista paheista, sisältää värikylläisiä kuvia sokeria tomuavista jälkiruoista. Pelkkään ruokaan voinee takertua vain lapsi. Femininisyyden eroottisista kliseistä koos-

tuva kokonaisuus valuu siirappia juuri oikeista kohdista. Liivatteen peittävä kasa sensuelleja mansikoita kermatortussa näyttää märältä. Vaaleanpunaisella turkiksella töröttää kaksi tuulihattua koristeltuina säilykekirsikan puolikkaila. Kuvat saavat kädet hikoamaan ja punan nousemaan poskille: vertauskuvallisuutta lähinnä ujustuttaa katsoa. Kuvien taustat joko pahentavat tai parantavat imelää naisellisuutta: tortut ja kakut esitellään kiiltävän satiinin, värikkään silkin ja tekoturkiksen syleilyssä. Valaistus on pehmeä, ja se lankeaa herkkujen päälle joka suunnasta. Kokonaisuutta voi kuvailla parhaiten sanalla överi.

Kuvien tulkintaa ohjaa vahvasti tapa mieltää jotkin ruoat eroottisiksi. Ilman merkitysyhteyden muodostumista kuva ei onnistu, mikä viittaa symboliikan tarkoituksellisuuteen. Alkureaktion jälkeen alkaa pohtimaan yliampuvan ilmaisen tavoitteita, taiteilijan kokemuksia intiimiydestä. Haastattelussa (Kelsey 2018) kuvaaja Callis nimeää sarjan ”fetissiprojektikseen”, jossa hän käsittelee seksuaalisuutta ja sukupuolta naiseuden kestoilmaisuuilla. Ruoka on kuvissa todella objekti ja väline, josta on tehty katsojan fantasioiden heijastuspinta lisäämällä kontekstin visuaalisia vihjeitä ruokaan ja sen ympärille.

RINKO KAWAUCHI JA RUOKA

Kawauchin 2000-luvun alun kuvasarjoissa lähestytään arkea sen yksityiskoh-
tien kautta. Haikumaisissa otoksissa annetaan puheenvuoro myös ruoalle.
(Bright 2017, 250.)

Kuva 16. Teos Rinko Kawauchin kuvasarjasta Utatane (Kawauchi 2001)

Kuva 17. Teos Rinko Kawauchin kuvasarjasta Illuminance (Kawauchi 2009)

Pehmeän luonnonvalon valaisemat ruoka-aineet hengittävät olemustaan kaikessa hiljaisuudessaan. Intiimi tunnelma välittyy katsojalle kiinnostavasti kuvakulman ja rajauksen välityksellä, varsinkin tonnikalan lähikuvassa (kuva 17) lihan syyt tulevat äärettömän tarkasti esille muutoin pehmeästä taustasta, ja tuntuvat kutsuvan koskettamaan: kalaa, toista tai itseä. Kalan mäti lusikassa (kuva 16) viittaa myös sosiaaliseen jakamisen kontekstiin. Lusikkaa pitelevä käsi näyttää syöttävän jotakuta, muodostaen mädin kanssa huolehtimisen merkitysyhteyden – ehkä syötettävä on sängyssä, niin vanha tai heikko, ettei itse kykene ruokailemaan. Kuvapinnan alareunassa pilkottava tunnistamaton tekstiili vahvistaa syntyneitä mielikuvia. Hiipuvan, pilvisen iltapäivän sinisyys kuljettaa ajatukset elämänkaaren päähän.

Kuvaaja kertoo haastattelussaan (Aperture Foundation 2018) halustaan dokumentoida arjen hetkiä, jotka voisivat muuten jäädä huomaamatta. Hän tallentaa sarjoihinsa elämän kiertokulun, valiten kuvausaiheiksi vain hetken kestäviä elementtejä, kuten ruoka, hyönteiset ja kukat. Elämän intiimiys tulee esille läheltä otetuista, osittain abstrakteistakin kuvista, jotka asetetaan katsojan tulkittavaksi tämän oman kokemuksen puitteissa.

WOLFGANG TILLMANS JA RUOKA

Tillmansin tarjoilema intiimiys on hedelmiä likaisella ikkunalaudalla, kuolleiden kärpästen ja vanhojen sanomalehtien keskiössä. Harkitsematonta hetkellisyyttä henkivät nappailut avaavat kuvaajan maailmaa, jossa valokuvaus on vain väline tallentaa kiinnostavien tapahtumien sarjoja. (Bright 2017.)

Kuva 18. Tillmansin Summer Still-Life (Tillmanns 1995)

Kuva 19. Tillmansin Melon Still-Life (Tillmans 2012)

Kuvat eivät tunnu valokuvilta – vain rajaus erottaa kuvan sisällön todellisuuden näkymistä, jossa esineet ovat omilla paikoillaan, lautaset ja ruoat siinä, mihin ne on jätettykin. Kuvaaja paljastaa esineitä ja objekteja suoraan elämästään, joita hän on kuluttanut, katsonut, juonut, syönyt tai polttanut. Näiden läsnäolo kuvan elementeissä vaikuttaa manipuloimattomalta. Kuvien huolimatto-

muudelle etsitään merkitystä: kertovatko ne kuvaajan elämäntavoista vai ovatko ne osa jotain suurempaa kokeilua?

Haastattelussa (Greenberger 2018) Tillmans kertoo pyrkivänsä poistamaan itsensä syntyvän kuvan prosessista, mistä syntyy havainnoidun hetkellisyyden ja huolimattomuuden vaikutelma. Kuva syntyy observeimalla ja luopumalla kuvaajan vallasta muokata sen objekteja halunsa mukaan. Objektin oma ”käyttäytyminen” määrittelee sen roolin kuvapinnalla. Todellisuudessa, kuvaamalla ruoan elämää ja intiimiyttä, kuvaaja kertoo samalla omastaan.

4.4 Ruoan ja intiimiyden yhteenveto – oma ilmaisu

Palatessa intiimiyden ilmaisun viitekehykseen (kuva 1) ja määriteltyihin ohjenuoriin, Jo Ann Callisin kuvasarja (kuvat 13–15) muodostaa omalleni vastuksen. Seksuaalisuuden ja eroottisuuden korostaminen on lähes erehtymätön, mutta yllätyksetön tapa välittää katsojalleen haluttu emotio ja näkemys. Se ei kuitenkaan ole tämän tutkimuksen eikä kuvasarjan tavoitteena. Callisin kuvat ovat samaa kategoriaa Nan Goldinin (kuvat 2–4) raa’an todellisuuden kanssa: taiteella on helppo shokeerata, puistattaa tai kuvottaa. Kysymysten herättäminen ja omien kokemusten pohdinta kontekstin sisällä vaativat vähintäänkin halua kommunikoida katsojan kanssa, huutamisen sijaan. Tiedetyt merkitykset ja symbolit ruoan takana saattavat ohjaavat jossain määrin katsojan tulkintaa, mutta ne eivät jää kuvan ainoaksi tarkoituseräksi.

Kawauchin (kuvat 16 ja 17) valokuvauksellinen painotus ei ole oman työni kannalta oleellista, mutta ilmaisun kaltainen monimerkityksellisyyden tavoittelu on. Se sisältää myös samoja intiimiyden elementtejä valon ja objektien hallinnan suhteen kuin Bellaïchen huoneet (kuvat 5–7), jotka tarjoavat paljon materiaalia katsojan tulkinnalle. Tillmansin kulutettu ja käytetty ruoka (kuvat 18 ja 19) tuo välineen jollain lailla lähemmäksi arkisuutta ja uskottavuutta, ja estää ilmiselvien merkitysten muodostumisen. Ruoan sijainti lautasella, merkit, syömisestä tai käsittelystä kertovat ihmisen läsnäolosta, ilman tämän fyysistä esiintymistä kuvapinnalla. Tästä yhteenvedosta voi todeta kuvasarjan kokemuksellisuuden onnistumisen ja katsojan kanssa kommunikoinnin riippuvan

tulkinnanvaran säilyttämisestä. Seuraavassa kappaleessa esitellään taiteellisen toteutuksen vaiheet, metodin valinnat ja valmis työ.

5 TAITEELLINEN TYÖSKENTELY

Johdannossa kerrotaan intiimiydestä, jonka käsitän niin sosiaalisena läheisyytenä kuin omien tarpeiden huomioimisena. Tiivistin ajatukseni aiheesta seuraavasti:

Se on kykyä olla ajatustensa kanssa ja pysyä paikallaan, mutta samalla uskallusta katsoa syvemmälle vallitsevasta hetkestä, hymyillen ja ihmetellen. Tällaisia hetkiä koen eniten itse pitkinä viikonloppuaamuina sängyssä. Siinä hetkessä vastaan vain itselleni, eikä sosiaalinen paine omien tarpeiden poissulkemiseen ole läsnä. Läheisyys, on halua jakaa kokemuksia tunnepitoisessa vuorovaikutuksessa, joka syntyy tilanteen ihmisten halusta tuoda omia tarpeitaan esille. Sen kaipaamisesta tuomitsemisen ei auta ketään, eikä kasvata meitä ihmisinä. (Summanen 2018.)

Pohtiessani omaa kokemusta, määrittelin osittain huomaamatta kuvasarjasta välittyvän tunnelman ja äänensävyn. Hiljainen ja pysähtynyt hetki samassa sängyssä pitkinä aamuina, jossa ihmisen läsnäolo on havaittavissa, leikkisän avoimesta kuvasta (Summanen 2018). Tämän pohjalta syntyivät ratkaisut ruoan, taustan ja valon muodostamien kuvasarjan elementtien suhteen.

5.1 Kuvasarjan kokemukselliset elementit

Aloitin taiteellisen työskentelyn ruoka-aineiden, eli välineen valinnalla. Asia, jota tuli määriteltyjen ohjenuorien mukaisesti välttää, oli tiedettyjen merkitysyhteyksien esittäminen. Lähdin hakemaan tämän vastuksen pohjalta intiimiyden uusia ”afrodisiakkeja”, jotka kuvan muiden tekijöiden kanssa sallivat katsojan samaistua kuvien maailmaan, herättäen kysymyksiä, kuten vertaillut Carole Bellaïchen (kuvat 5–7) ja Rinko Kawauchin (kuvat 16 ja 17) teokset tekevät.

RUOKA

Aineksien valinnassa kiinnitin huomiota vähäeleisyyteen, jotta merkitysten muodostamiselle jäisi mahdollisimman paljon tilaa. Bright (2017) kertoo kirjassaan valokuvatun ruoan kyvystä herättää yhteyksiä muistojen ja aistihavaintojen välille, ja vahvimmillaan se ilmenee tavallisimpien ja yksinkertaisimpien ruoka-aiheiden välityksellä. Valittuihin välineisiin liittyi luonnollisesti myös minulla omia merkityksiä ja kokemuksia, mitkä vaikuttivat osaltaan valintaan. Kuvan tulkintaan antaa ohjeita enemmän itse ruoan käyttötarkoitus, luonne, arvokkuus ja ulkonäkö ilman ennalta määriteltyä symboliikkaa. Yhdeksän kuvan sarjassa ruoka vaihtelee käsittelemättömästä purjosta katkarapucocktailiin.

TAUSTA JA YMPÄRISTÖ

Valkoisten lakanoiden keskelle sijoittuva ruoka kuvaa omaa kokemustani, samalla viitaten aikaisemmin tutkimuksessa avattuun symboliikkaan. Sängyssä syöminen edustaa sosiaalisen intiimiyden sisintä kerrosta (Harris 2010). Lähemmäs itseä tai toista on hankala päästä. Yksinkertainen tausta tuo itse ruoan ja muut elementit parhaiten esille, eristämällä aiheen omaan maailmaansa (Pipes 2008, 234–235).

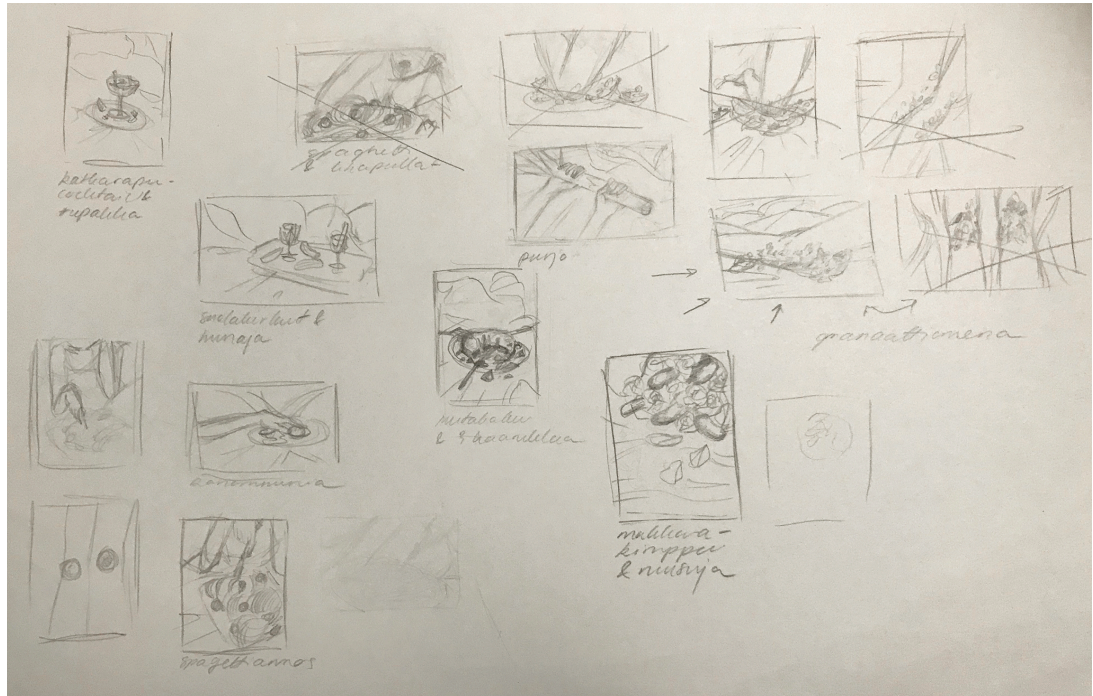
VALO

Luvussa 3.3 avattu luonnonvalon käyttö tuo kuviin haluttua hiljaisuutta, kuten analysoiduissa valokuvissa. Valkoisen heijastama optinen väri, joka vaihtelee vuorokaudenaikojen mukaan vie lähemmäksi todellisuutta ja arkea (Pipes 2008, 166). Sama pehmeän valon ja valkoisen taustan elementti toistuu kaikissa kuvissa tuoden niihin yhtenäisyyttä.

5.2 Kuvasuunnitelma ja toteutus

Elementtien määrittelyn jälkeen lähdin luonnostelevaan avustavaa suunnitelmaa jokaiselle kuvalle. Hahmotelmat tulisivat muuttumaan enemmän tai vähemmän kokeilun lomassa, joten yksinkertaisten, alla esiteltyjen luonnosten

rooli oli lähinnä toimia lähtökohtana. Liian tiukasti määritellyt toteutuksen raamit olisivat estäneet koko taiteellisen toteutuksen idean ja työskentelyn heidelmällisyyden.

Kuva 20. Ensimmäiset luonnokset (Summanen 2018)

Täysin spontaani työskentely ja kuvaustilanteeseen jätettävien valintojen tekeminen ei kuitenkaan ollut mahdollista ajankäytön vuoksi. Luonnokset auttoivat hahmottamaan sarjan yhtenäisyyttä, ja välttämään toisaalta liiallista samankaltaisuutta. Aloituspisteen ja tavoitteen olemassaolo oli myös välttämätöntä kuvausten avustajan kanssa kommunikointia varten.

Kiinnostavin kokeilu ja sattuma syntyi spagettiannoksen kanssa. Kuten luonnoksista näkyy, alun perin ajattelin kuvaan ihmisen syömässä annosta. En ollut missään suunnittelun vaiheessa täysin tyytyväinen toteutukseen, se oli liian lähellä seksuaalisuuden tiedettyä kontekstia, eikä edes käsitellyt kokemustani oikealla tavalla. Jokin ruoassa kuitenkin puhutteli itseäni ja halusin sen kuvata.

Kuva 22. Lopulliset luonnokset, yksityiskohta (Summanen 2018)

Pakasterasiaan säilötty spagetti toi ratkaisun kuvausaamuna ilmaisun ongelmiin: tarjottimelle kumottu överi pastakakku kuorrutettuna lihapullakastikkeella on kuin yksi Jo Ann Callisin (kuvat 13–15) salaisista paheista, mutta ottaa kantaa intiimiyden puutteeseen ja yksinäisyyteen.

Kuva 22. Spagettikakun kuvauksista (Tarvainen 2018)

Kokonaisuus tuo mieleen lohturuoan: jatkuvan himon ja menetetyin kontrollin syömisen suhteen, joka psykologian käsityksen mukaan johtuu ruoan ja intiimiyden kokemuksen samankaltaisuudesta (Rosen 2014). Ja sitähan spagetti on, ainakin itselleni.

Sommitelmaa rakentaessa ja kuvatessa oli pysähdyttävä heti, kun oma osaaaminen alkoi epäilyttää (Varto 2017, 114). Haarukan asentoa mietittiin jopa tunti. Purjo näytti absurdilta kunnes vaihdettiin käsien asentoa. Lakanoiden ryp-
pyjen muodostamat viivat kuvassa (Pipes 2008, 34) eivät kulkeneet oikeaan suuntaan, kunnes niitä kiskottiin neljästä suunnasta. Joskus ne asettuivat rai-
vostuttavan helposti kohdilleen pelkästä lautasen painosta.

Kuva 23. Sommitelman tekoa (Tarvainen 2018)

Omaan kokemusmaailmaan perustuvasta työskentelystä oli etäännyttävä kommunikoinnin nimissä, ja eteneminen vaati aina jossain määrin sisäistä taistelua näiden kahden tekijän välillä. Raja kuvan elementtien provosoinnin ja ohjaavuuden välillä oli todella hieno, johtuen jälleen kerran ruoan ja intiimiyden tunnetuista merkityksistä. Viikon kuvausten jälkeen ja kevyen kuvankäsit-

telyn tuloksena syntyi vastaus ensimmäiseen tutkimuskysymykseen. Kokonainen kuvasarja, *Breakfast in Bed* on esitelty erillisessä portfolioissa (liite 1).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Valmiin kuvasarjan onnistumisen analysointia varten olin muotoillut toisen tutkimuskysymyksen: Mitä uusia kanavia oma työ ja metodi avaavat intiimiyden kokemiselle? Työn tavoitteena oli siis luoda kuvasarja, joka sallii katsojan pohdita omaa kokemustaan intiimiydestä tekijän näkemyksen pohjalta tehtyä kuvasarjaa vasten. Aikaisempien valokuvien kokemuksellisuuden analysointi muodostaa omalle kuvasarjalleni vertailupohjan, jota vasten voidaan tarkastella omaani seuraavissa kappaleissa (liite 1).

Suunnitteluvaiheessa määritellyt elementit intiimiyden kontekstin havaitsemiselle olivat valinnat ruoan, taustan ja ympäristön, sekä valon suhteen. Ruoan intiimiyys ilmenee kuvasarjassa koskettuina aineksina, ja ihmisen fyysisenä havaittavana läsnäolona. Tämän lisäksi kuvissa on samaa hetkellisyyttä kuin Wolfgang Tillmansin (kuvat 18 ja 19) observeivissa asetelmissä, mutta toteutettu kuvasarja on täysin lavastettu. Tillmansin kaltaisen dokumentoivan ja realistisen harkitsemattomuuden sijaan, toteutin eräänlaisen fiktiivisen kertomuksen oman kokemusmaailman pohjalta.

Ympäristönä ja taustana toimiva sänky lakanoineen on intiimiyden ilmaisuna voimakas, muttei uusi. Sen käyttö oli kuitenkin oman kokemuksen välittämisen kannalta oleellinen ja merkityksellinen elementti. Sänky esiintyy niin Goldinin kuin Bellaïchen kuvissa (kuvat 3,4 ja 6), joista toinen päätyi toteutuksen vastukseksi ja toinen miltei esikuvan tasolle. Jo tämä kertoo kuvaajan lähestymistavan vaikutuksesta lopputulokseen ja uutuusarvoon – tunnetusta symboliikasta ja aihepiiristä huolimatta. Sänky on taustana suhteellisen universaali: oli kyseessä hotellin lakanat tai lapsuuden makuukammari, sijainnin määrittelymättömyys parantaa samaistuttavuutta. Ruoan eristäminen ympäristöönsä tuo esille myös intiimiyden puutteen, yksinäisyyden merkityksen kontekstissa (Pipes 2008, 234).

Kuvien pehmeä, pilvisen sään luonnonvalo (Yot 2011, 27) tekee sarjan kuvista lähes maalauksellisia. Verrattuna Callisin keinovaloihin ja Goldinin käyttämään kovaan salamaan, vaikutelma on huomattavasti lempeämpi. Kuva onnistuu näin sallivuuden tavoittelussa.

Kuva 24. Pomegranate, teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Valo paljastaa kaiken, näyttäen niin ihon kuin granaattiomenan sisällön kaikessa arvoituksellisessa todellisuudessaan, kuten Bellaïchen ja Kawauchin kuvissa (5–7, 16 ja 17). Tiedetyt merkitykset taipuvat valaistuksen ja polven alla – punaiset norot ja siemenet iholla muistuttavat enemmän asfaltti-ihottumaa kuin afrodisiakkia (kuva 24). Mitä se viestii intiimiydestä, jää katsojan pohdittavaksi. Makkaroiden ja ruusujen kuvassa (kuva 25) on myös kaikki ainekset kokemuksen pohdinnan mahdottomuuteen erotiikan symboliikalta. Syömisen jäljet ruoassa ja sängylle säälimättä viskattu kimppu tuo aiheen kuitenkin lähemmäksi arkisuutta Callisin ”fetissiprojektin” tasolta.

Kuva 25. Groat sausages with roses. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Paljaassa luonnonvalossa vaikutelma on jokseenkin humoristinen, tehden siitä tulkinnanvaraisemman ja helposti lähestyttävämmän. Ruoan seksuaalisen intiimiyden yhteys on sarjassa siis jossain määrin läsnä, mutta kuten tekstissä aikaisemmin todetaan, sen ilmaiseminen ei jää kuvien ainoaksi tarkoituseräksi.

Palatessa intiimiyden kuvaamisen mielekkyyttä ja hyödyllisyyttä puoltaviin kirjoituksiin, huomaan Pinten (2018) näkemyksen pitävän paikkansa myös oman tutkimukseni ja kuvasarjani ohella. Vaikka intiimiyttä on käsitelty valokuvissa lukemattomia kertoja useiden valokuvaajien toimesta, se tuo aina jotain uutta diskurssiinsa kuvaajien tulkinnan ja kokemusmaailman eroista johtuen. Sosiaalisen median näennäistä intiimiyttä ja muita epäkohtia vasten toteutettu kuvasarja on katsojan pohdintaa stimuloiva, leikkisä intiimiyden fantasia.

7 POHDINTA

Graafisen muotoilun alalla taiteellisen tutkimuksen ja kuvasarjan tieto osuu aikansa hermolle ja tulevaisuuteen. Markkinoinnin ja muotoilun trendit viittaavat metodin kaltaiseen, visuaalisuuden kokemuksellisuutta tavoittelevan työskentelyn mahdollisuuteen. Forbesin artikkeli (2018) listaa vuoden 2018 suurimmat trendit markkinoinnin, teknologian ja palveluiden suhteen. Yhä henkilökohtaisemman sisällön tuottamiseen kehitetään sovelluksia ja algoritmeja kuluttajien vaatiessa samalla aitoa, mainosvapaata mediaa. Täten tutkittua intiimiyttäkin voidaan pitää eräänlaisena kuluttajatrendinä. Asiakaskokemuksen ollessa keskiössä graafisen muotoilun osajilta odotetaan lähitulevaisuudessa kykyä suunnitella merkityksellisiä ja yksilöityjä kokonaisuuksia, lisätyn todellisuuden (augmented reality) mahdollisuudet huomioiden.

Globaali ruoan kehityksen trendi on muotoilun piirissä on synnyttänyt kokonaan uuden alan, ruokamuotoilun. Kuluttamisen, hävikin ja yhteiskunnallisen roolin ongelmiin etsitään ratkaisuja muotoilun avulla. Tästä kertoo muotoiluun ja teknologian aikakauslehden *Dezeen*in artikkeli (Lindsay 2018). Tuotannon ja kuluttamisen kierteseen otettiin kantaa lokakuussa 2017 alankomaisella designviikolla näyttelyssä *Embassy of Food*, joka esitteli interaktioon pohjautuvia, tieteen ja taiteen yhdistäviä muotoilun konsepteja. Näiden tarkoituksena oli osoittaa kävijöille, että tuottajat ja kuluttajat kuuluvat saman ruokasysteemin sisälle. Näyttelyn järjestäjä ja kuraattori Marije Vogelzang kertoo haastattelussa muotoilijoiden teosten kyvystä kommunikoida ja herättää tietoisuutta kokemuksellisuutensa kautta.

Ruoan kokemusmuotoilu (experience design) on muodostanut kokonaisia luovia toimistoja, joissa eri alojen ammattilaiset, kuten arkkitehdit, graafikot, kokit, aivotutkijat ja ravitsemustieteilijät, työskentelevät saman yrityksen sisällä ruokamuotoilun nimissä. Menestynyt Bompas & Parr, on ruoan ja juoman kokemuksen muotoilun globaalilla tasolla toimiva toimisto, jonka erikoisalaa ovat näyttävät, jokaista aistia ruokkivat tapahtumat. Teknologian ja tieteen kehityksen tarjoamia mahdollisuuksia sovelletaan aktiivisesti ruoan kehittämiseen, sekä koostumuksen ja kokemuksen suunnitteluun. (Gestalten 2017, 164–178.)

Kuva 26. Bompas & Parrin 3D-tulostettua ruokaa (Daniel Malheiro 2018)

Toimiston mukaan geenimuuntelu tarjoaa visuaalisille muotoilijoille tulevaisuudessa uuden työvälineen, jolla ruoan ulkonäköä, makua ja muotoa voidaan muunnella loputtomasti. 3D-tulostamisen avulla voidaan puolestaan tulostaa myös ruokaa mihin tahansa muotoon. Yksilöllisyyden ja intiimiyden trendit tulevat esille lisätyn todellisuuden mahdollisuuksissa: yksin syömisen kokemuksesta voidaan tehdä sosiaalinen, jossa ruokaseuraksi voi valita kenet tahansa, ja aterian voi nauttia missä ympäristössä tahansa. (Morby 2018.)

Toteutettu taiteellinen tutkimus ja työ tarjoaa perinteisestä produktiosta poikkeavaa tietoa. Tietoisuuden lisääntyessä niin kuluttajien kuin yritysten keskuudessa ei graafinen muotoilija pysy kilpailussa mukana tarjoamalla samaa sommitteluun, värin merkityksiin ja semiotiikkaan vetoavaa vastausta. Kuten tutkimuksen on tutkittava sitä, mitä tavoitellaan, on muotoilijan muotoiltava sitä, mitä kysytään. Vaikuttaa siltä, että käytetyn taiteellisen metodin soveltaminen antaa tulevaisuudessa entistä paremman vastauksen asiakkaiden tarpeisiin. Graafisen muotoilun koulutusta ja ammattikenttää kehittäessä, suunnitteluprosessin kokemuslähtöisyys ja aidon sisällön kysyntä ovat ehdottomasti huomioimisen arvoisia tekijöitä.

LÄHTEET

Aperture Foundation. 2018. Rinko Kawauchi and Lesley A. Martin on Illuminance. Vimeo 2012. Saatavissa: <https://vimeo.com/25078353> [viitattu 2.2.2018].

Biggs, M. 2006. Modelling experiential knowledge for research. Teoksessa Mäkelä, M. & Routarinne, S. 2006. The art of research. Research practises in art and design. Helsinki: University of Art and Design Helsinki, 180–202.

Bellaïche, C. 2014. La Collectionneuse. Saatavissa: <https://www.mep-fr.org/event/carole-bellaiche/> [viitattu 24.2.2018].

Bright, S. 2017. Feast for the eyes: The story of food photography. New York: Aperture Foundation.

Cuénin, J. 2018. Photographing Intimacy. International Center of Photography helmikuu 2016. Saatavissa: <https://www.icp.org/perspective/photographing-intimacy> [viitattu 31.1.2018].

Evans, J. 2018. Sexual Curiosities? Aphrodisiacs in early modern England. Notches 18.9.2014. Saatavissa: <http://notchesblog.com/2014/09/18/sexual-curiosities-aphrodisiacs-in-early-modern-england/> [viitattu 2.2.2018].

Finto. 2018. Suomalainen asiasanasto- ja ontologiapalvelu. Yleinen suomalainen ontologia: tirkistely. Saatavissa: <https://finto.fi/yso/fi/page/p28508> [viitattu 2.2.2018].

Forbes. 2018. 23 Trends That Will Shake the Business World in 2018. Forbes 10.1.2018. Saatavissa: <https://www.forbes.com/sites/theyec/2018/01/10/23-trends-that-will-shake-the-business-world-in-2018/#7573caa8583f>[viitattu 1.3.2018].

Fox, R. 2017. Food and Eating: An Anthropological Perspective. Social Issues Research Centre. Saatavissa: <http://www.sirc.org/publik/foxfood.pdf> [viitattu 31.1.2018].

Gestalten. 2017. Visual Feast. Contemporary Food Staging and Photography. Berlin: Gestalten.

Goldin, N. 1986. The ballad of sexual dependency. New York: Aperture Foundation.

Greenberger, A. 2018. “These Pictures Would Not Have Been Possible Ten Years Ago”: Wolfgang Tillmans on His New Show at David Zwirner. Artnews 21.9.2015. Saatavissa: <http://www.artnews.com/2015/09/21/these-pictures-would-not-have-been-possible-ten-years-ago-wolfgang-tillmans-on-his-new-show-at-david-zwirner/> [viitattu 2.2.2018].

Harris, L. 2010. Circles of Intimacy. The Liberal. Saatavissa: http://www.theliberal.co.uk/artsandculture/harris_circles-of-intimacy.html [viitattu 2.2.2018].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Kardemark, O. 2014. Fotofika med Eva Klasson. Svenska Fotografers Förbund 14.5.2013. Saatavissa: <http://www.sfoto.se/f/portratt/fotofika-med-eva-klasson> [viitattu 31.1.2017].

Kelsey, C. 2018. Jo Ann Callis: Unknown Pleasures. Interview Magazine 26.6.2014. Saatavissa: <https://www.interviewmagazine.com/art/jo-ann-callis-unknown-pleasures> [viitattu 31.1.2018].

Meagher, J. 2018. Food and drink in European Painting, 1400–1800. The Metropolitan Museum of Art toukokuu 2009. Saatavissa: https://www.metmuseum.org/toah/hd/food/hd_food.htm [viitattu 31.1.2018].

MOCA. 2013. Nan Goldin – The Ballad of Sexual Dependency. Haastattelu. Museum of Contemporary Art Los Angeles 6.12.2013. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=2B6nMlajUqU> [viitattu 2.2.2018].

Morby, A. 2018. Bompas & Parr's Imminent Future of Food report forecasts culinary trends for 2018. Dezeen 28.12.2017. Saatavissa: <https://www.dezeen.com/2017/12/28/bompas-parr-imminent-future-food-report-culinary-trends-2018-design/> [viitattu 1.3.2018]

Lindsay, C. 2018. "We need creative ideas to change the food system." Says Marije Vogelzang. Dezeen 29.11.2017. Saatavissa: <https://www.dezeen.com/2017/11/29/creative-ideas-change-food-marije-vogelzang/> [viitattu 1.3.2018].

Naukkarinen, K. 2008. Taide ruumiillisena kokemuksena. Viestinnän koulutusohjelman opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/12039/2008-07-23-16.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 31.1.2018].

Pipes, A. 2008. Foundations of art and design. London: Laurence King Publishing Ltd.

Pinte, J. 2018. In the Heart of Intimacy: 30 photographers. Saatavissa: <https://www.lensculture.com/articles/mois-de-la-photo-in-the-heart-of-intimacy-30-photographers> [viitattu 31.1.2018].

Rosen, E. 2018. Food and Intimacy: What's the connection?. Institute for the Psychology of Eating. Saatavissa: <http://psychologyofeating.com/food-intimacy-video/> [viitattu 31.1.2018].

Routio, P. 2007. Vertailu. TAIK Virtuaaliyliopisto 2.8.2007. Saatavissa: <http://www2.uiah.fi/projects/metodi/072.htm> [viitattu 30.1.2018].

Stuckey, B. 2012. Sex & Food. Two Sensual, Similar Multisensory Experiences. Barb Stuckey, Author and Food Developer 10.04.2012. Saatavissa:

<http://barbstuckey.com/2012/04/10/sex-food-two-sensual-similar-multisensory-experiences-2/> [viitattu 31.1.2018].

Sullivan, A. 2018. I Used to Be a Human Being. New York Magazine 18.09.2016. Saatavissa: <http://nymag.com/selectall/2016/09/andrew-sullivan-my-distraction-sickness-and-yours.html> [viitattu 31.1.2018].

Summanen, S. 2018. Breakfast in Bed. Portfolio.

Tate. 2018. Art Term: Still Life. Saatavissa: <http://www.tate.org.uk/art/art-terms/s/still-life> [viitattu 2.2.2018].

Techopedia. 2018. Augmented Reality (AR). Teknologian sanakirja. Saatavissa: <https://www.techopedia.com/definition/4776/augmented-reality-ar> [viitattu 1.3.2018].

Varto, J. 2017. Taiteellinen tutkimus. Mitä se on? Kuka sitä tekee? Miksi?. Helsinki: Aalto ARTS Books.

Yot, R. 2011. Light for visual artists. London: Laurence King Publishing Ltd.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Viitekehys. Summanen, S. 2018.

Kuva 2. Nan Goldinin kuvasarjasta: Ryan in the tub. Goldin, N. 1986. The ballad of sexual dependency. New York: Aperture Foundation.

Kuva 3. Nan Goldinin kuvasarjasta: Man and woman in slips. Goldin, N. 1986. The ballad of sexual dependency. New York: Aperture Foundation.

Kuva 4. Nan Goldinin kuvasarjasta: Nan and Ryan in bed. Goldin, N. 1986. The ballad of sexual dependency. New York: Aperture Foundation.

Kuva 5. Carole Bellaïchen kuvasarjasta: Lampe de chevet. Bellaïche, C. 2014. La Collectionneuse. Saatavissa: <https://www.mep-fr.org/event/carole-bellaiche/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 6. Carole Bellaïchen kuvasarjasta: Le lit. Bellaïche, C. 2014. La Collectionneuse. Saatavissa: <https://www.mep-fr.org/event/carole-bellaiche/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 7. Carole Bellaïchen kuvasarjasta: Les barbotines. Bellaïche, C. 2014. La Collectionneuse. Saatavissa: <https://www.mep-fr.org/event/carole-bellaiche/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 8. Teos Eva Klassonin kuvasarjasta. Klasson, E. 1975. Saatavissa: <http://www.artnet.com/artists/eva-klasson/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 9. Teos Eva Klassonin kuvasarjasta. Klasson, E. 1975. Saatavissa: <http://www.artnet.com/artists/eva-klasson/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 10. Teos Eva Klassonin kuvasarjasta. Klasson, E. 1975. Saatavissa: <http://www.artnet.com/artists/eva-klasson/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 11. Lemmenrohtoja 1600-luvun lopun maalauksessa. Mignon, A. 1660–1679. Saatavissa: <http://notchesblog.com/2014/09/18/sexual-curiosities-aphrodisiacs-in-early-modern-england/> [viitattu 31.1.2018].

Kuva 12. Henri Matissen Ruokapöytä. Matisse, H. 1897. Saatavissa: <https://www.wikiart.org/en/henri-matisse/the-dinner-table-1897> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 13. Teos Jo Ann Callisin kuvasarjasta. Callis, J. 1994. Teoksessa Bright, S. 2017. Feast for the eyes: The story of food photography. New York: Aperture Foundation, 221.

Kuva 14. Teos Jo Ann Callisin kuvasarjasta. Callis, J. 1994. Teoksessa Bright, S. 2017. Feast for the eyes: The story of food photography. New York: Aperture Foundation, 222.

Kuva 15. Teos Jo Ann Callisin kuvasarjasta. Callis, J. 1994. Saatavissa: <https://www.artsy.net/artwork/jo-ann-callis-untitled-from-the-series-forbidden-pleasures> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 16. Teos Rinko Kawauchin kuvasarjasta Utatane. Kawauchi, R. 2001. Teoksessa Bright, S. 2017. Feast for the eyes: The story of food photography. New York: Aperture Foundation, 251.

Kuva 17. Teos Rinko Kawauchin kuvasarjasta Illuminance. Kawauchi, R. 2009. Teoksessa Bright, S. 2017. Feast for the eyes: The story of food photography. New York: Aperture Foundation, 253.

Kuva 18. Tillmansin Summer Still-Life. Tillmans, W. 1995. Teoksessa Bright, S. 2017. Feast for the eyes: The story of food photography. New York: Aperture Foundation, 228.

Kuva 19. Tillmansin Melon Still-Life. Tillmans, W. 2012. Saatavissa: <http://www.artnews.com/2015/09/21/these-pictures-would-not-have-been-possible-ten-years-ago-wolfgang-tillmans-on-his-new-show-at-david-zwirner/> [viitattu 2.2.2018].

Kuva 20. Ensimmäiset luonnokset. Summanen, S. 2018.

Kuva 21. Lopulliset luonnokset, yksityiskohta. Summanen, S. 2018.

Kuva 22. Spagettikakun kuvauksista. Tarvainen, A. 2018. Kuvausten assistentin kuvia.

Kuva 23. Sommitelman tekoa. Tarvainen, A. 2018. Kuvausten assistentin kuvia.

Kuva 24. Pomegranate. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 25. Groat sausages with roses. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. Portfolio, liite 1.

Kuva 26. Bompas & Parrin 3D-tulostettua ruokaa. Malheiro, D. 2017. Saatavissa: <https://www.dezeen.com/2017/12/28/bompas-parr-imminent-future-food-report-culinary-trends-2018-design/>

Kuva 27. Passionfruit. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 28. Finnish pasta cake. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 29. Anna with 7-minute eggs. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 30. Pomegranate. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 31. Anna with leek. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 32. Pickles and honey for two. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 33. Swedish mudcake. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 34. Groat sausages with roses. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 35. Shrimp cocktail. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed. Summanen, S. 2018. Portfolio, liite 1.

Kuva 27. Passionfruit. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 28. Finnish pasta cake. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 29. Anna with 7-minute eggs. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 30. Pomegranate. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 31. Anna with leek. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 32. Pickles and honey for two. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 33. Swedish mudcake. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 34. Goat sausages with roses. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)

Kuva 35. Shrimp cocktail. Teos kuvasarjasta Breakfast in Bed (Summanen 2018)